

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»,
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ
(ANHUI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS) (KHP);
КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЛОС-АНЖЕЛЕСІ
(UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES) (USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF SAMARIA) (ISRAEL)

**кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик**

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної наукової конференції
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 1:403:316.6 (08)

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026>

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VIII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 21-22 травня 2026 р.) 207 с.

Рецензенти:

Стовпець Олександр Васильович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету.

Каменська Тетяна Григорівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова.

Збірник матеріалів VIII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; Голодомор – геноцид - Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію штучного інтелекту. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25 червня 2026 р.)

Вітлугіна Катерина Віталіївна, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 1-го року навчання, ОПП: Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література) факультету іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», м. Одеса, Україна,

Атаманюк Зоя Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», вул.Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна.

НАДІЯ І СПОДІВАННЯ У ФІЛОСОФСЬКІЙ ПРОБЛЕМАТИЦІ

Іммануїл Кант у своїй праці «Критиці чистого розуму» поставив три важливих питання людського існування: Що я можу знати? Що я повинен робити? На що я можу сподіватися? Саме третє є найбільш особистим і водночас найбільш універсальним.

Надія – це не просто емоційний стан або пасивне очікування. Арістотель розрізняв раціональне бажання блага — і просте чуттєве прагнення. Надія у вищому сенсі є усвідомленим орієнтуванням себе на справді цінне. Кант пов'язував її з мораллю: сподіватися на благо без внутрішньої роботи над собою – це вже не надія, а ілюзія. Ернст Блох у «Принципі надії» розвинув цю думку, стверджуючи, що надія є фундаментальною характеристикою людини: без неї свідомість перетворюється на механічне відтворення теперішнього.

Варто також зазначити, що надія тісно пов'язана з часом. Людина – єдина істота, яка усвідомлює свою скінченність і водночас здатна уявляти майбутнє. Саме ця здатність породжує надію як особливий спосіб існування у часі. Мартін Гайдеггер називав людину «буттям-до-смерті» – і саме усвідомлення кінцевості робить кожне сподівання осмисленим: ми сподіваємося не вічно, а в межах свого конкретного життя, що надає надії особливої цінності та гостроти.

Проте надія може бути й небезпечною. Камю у «Міфі про Сізіфа» попереджав: сподівання на порятунок ззовні – це форма самообману, що звільняє людину від відповідальності за власне існування. Звідси важливе розмежування між пасивною надією – очікуванням дива – та активною, про яку говорив Ернст Фромм: готовністю зустріти кожен мить як народження чогось нового. Наочний приклад – досвід Віктора Франкла, який у концентраційних таборах переконався: ті, хто зберігав внутрішній сенс і орієнтир, витримували набагато більше. Але їхня надія була активною – поєднаною зі збереженням людської гідності.

Отже, на що саме варто сподіватися? По-перше, на те, що залежить від нас: стоїки вчили відрізнити власну волю від зовнішніх обставин. По-друге, на сенс, а не лише на щастя – бо осмислене життя стійкіше за безперервний комфорт. По-третє, на спільне благо: Ханна Арендт нагадувала, що людина є істотою публічною, і справжня надія включає вимір солідарності.

Цікаво, що сучасний світ із його швидкими змінами, кризами та невизначеністю загострює питання надії по-новому. Коли звичні орієнтири руйнуються – економічні, політичні, соціальні – людина змушена шукати опору всередині себе. Саме тому філософське осмислення надії сьогодні є не академічною розкішшю, а практичною необхідністю: зрозуміти, на що варто спрямовувати свої сили, означає зберегти внутрішню стійкість у нестабільному світі.

Повертаючись до Канта: я повинен сподіватися на те, що є гідним мого прагнення, що спирається на відповідальну дію і не обмежується лише особистим інтересом. Надія без розуму – це ілюзія; без волі – пасивність; без моральної відповідальності – егоїзм. Філософія вчить нас не давати готових відповідей, а ставити це питання правильно – і вже в самому осмисленому сподіванні міститься мудрість, яка є його виправданням.

Список використаної літератури

1. Філософія: Підручник / за ред.. Є.Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 502 с.
2. Атаманюк З. М. Свобода як фактор соціокультурних трансформацій сучасного українського суспільства : *монографія*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 316 с.
3. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
4. Філософія: Підручник / за ред.. Є.Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 502 с.

Ганбарова Еміліана Миколаївна, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 1-го року навчання, ОПП: Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна література) факультету іноземних мов ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», м. Одеса, Україна,

Атаманюк Зоя Миколаївна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна.

ЧИ ІСНУЮТЬ ВІДМІННОСТІ МІЖ ФАКТОМ, ОПИСОМ, ОЦІНКОЮ І НОРМОЮ?

Факт, опис, оцінка та норма — це базові логічні та аналітичні категорії, які допомагають правильно сприймати інформацію, відокремлювати об'єктивну

<i>Борінштейн Є. Р.</i>	ПРОБЛЕМИ РОЗУМІННЯ МОРАЛІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	52
-------------------------	--	----

СЕКЦІЯ 1. МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ПІЗНАННЯ

<i>Аксьонова В. І., Сарваді Р. Д.</i>	НАУКОВЕ МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЯК АКТИВ: ВЕКТОРИ НОВИХ РЕАЛІЙ У ВИЩОЇ ОСВІТІ УКРАЇНИ	56
<i>Вітлугіна К. В., Атаманюк З. М.</i>	НАДІЯ І СПОДІВАННЯ У ФІЛОСОФСЬКІЙ ПРОБЛЕМАТИЦІ	59
<i>Ганбарова Е. М., Атаманюк З. М.</i>	ЧИ ІСНУЮТЬ ВІДМІННОСТІ МІЖ ФАКТОМ, ОПИСОМ, ОЦІНКОЮ І НОРМОЮ?	60
<i>Любарська В., Нівня Г.О.</i>	МИСЛЕННЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ДЕГРАДАЦІЯ ЧИ АДАПТАЦІЯ?	62
<i>Матяр П. О., Нівня Г.О.</i>	МАНІПУЛЯТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ: МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ТА СПОСОБИ ПРОТИДІЇ	66
<i>Петінова О. Б.</i>	МЕТАМОДЕРНА СВІДОМІСТЬ У ПОСТЦИФРОВИХ УМОВАХ: ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ	69
<i>Поплавська Т. М., Барков С.</i>	ХОЛІЗМ ТА ХОЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИРІШЕННЯ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ПРОБЛЕМ	72
<i>Поплавська Т. М., Закревська Т.</i>	АБДУКЦІЯ ЯК ГЕНЕРАТОР НОВИХ КОНЦЕПТІВ І ГІПОТЕЗ У МЕНЕДЖМЕНТІ	75
<i>Поплавська Т. М., Самойлова П.</i>	ХОЛІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЙОГО МОЖЛИВОСТІ У СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	78
<i>Поплавська Т. М., Фіник В.</i>	АБДУКТИВНИЙ МЕТОД ЯК ЕПІСТЕМОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	82

VIII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ”

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52